

ISSN 1505 - 1390

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne NR 100/2011

W numerze.:
Medale Politechniki Gdańskiej

GDAŃSKIE ZESZYTY NUMIZMATYCZNE

Pismo ukazuje się od 1988 roku

Redaguje :

Aleksander M. Kuźmin

Dariusz Świsulski

Zdjęcia :

Aleksander M. Kuźmin

Dariusz Świsulski

Wydawca :

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Adres wydawcy
i

Adres redakcji :
81 - 601 Gdynia ul. Apollina 38
tel (0 58) 621 43 67
tel. kom. 606 710 835
e-mail alemka@poczta.onet.pl

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne są rozprowadzane wewnątrz Towarzystwa przez Oddział w Gdańsku. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Za treść artykułów odpowiedzialni są autorzy. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych materiałów.

**Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku**

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne

NR 100

GDYNIA wrzesień – październik 2011

Szanowni i Drodzy Czytelnicy

Oddajemy Wam do rąk setny jubileuszowy numer naszego czasopisma z nadzieją na życzliwe przyjęcie.

W tym jubileuszowym numerze przedstawiamy kolekcję medali związanych z Politechniką Gdańską w znakomitym opracowaniu Dariusza Świsulskiego. Jest to już drugie tak obszerne opracowanie tego autora.

Redakcja

Pragnę tym numerem Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych pożegnać się z Czytelnikami, których przez 23 lata wydawania GZN usiłowałem zainteresować numizmatyką i medalierstwem, prezentując na łamach GZN artykuły i noty nierzadko znakomitych autorów. Teraz oddaję pismo w ręce Pana Dariusza Świsulskiego życząc Mu powodzenia.

Aleksander M. Kuźmin

MEDALE POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

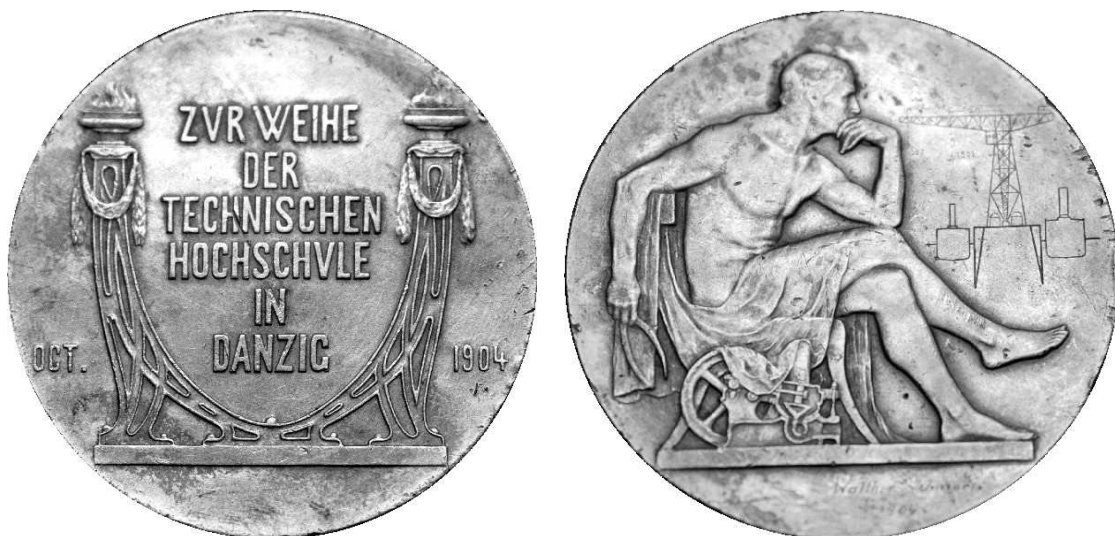
W październiku jak zwykle rozpoczynają się zajęcia na wyższych uczelniach. To dobra okazja, by przedstawić medale związane z politechniką w Gdańsku, która skończyła 107 lat, w tym 66 lat jako polska Politechnika Gdańska.

Decyzja o budowie uczelni w Gdańsku zapadła w 1899 roku. Budowa rozpoczęła się w sierpniu 1900 roku i trwała cztery lata. 6 października 1904 roku w uroczystej inauguracji Królewsko-Pruskiej Wyższej Szkoły Technicznej (Königliche Preussische Technische Hochschule) uczestniczył cesarz Wilhelm II.

Rys. 1. Gmach Główny w 1904 roku (pocztówka ze zbiorów autora)

Z okazji inauguracji uczelni został wybity medal, którego autorem był żyjący w latach 1872 – 1921 niemiecki rzeźbiarz Walter Schmarje (rys. 2).

Rys. 2. Medal wybity z okazji inauguracji Technische Hochschule in Danzig (ze zbiorów autora)

Na awersie medalu, wśród secesyjnych ornamentów, umieszczony jest napis „ZUR WEIHE DER TECHNISCHEN HOCHSCHULE IN DANZIG”. Po bokach data „OCT. 1904” (październik 1904).

Na rewersie znajduje się siedząca postać, lewą ręką podpira głowę, w prawej trzyma cyrkiel. Postać ta kojarzy się ze słynną rzeźbą „Myśliciel”, którą wykonał Auguste Rodin. Poniżej umieszczona jest maszyna parowa. Prawą część medalu zajmuje zarys dźwigu przeładunkowego i dwóch statków. W dolnej części sygnatura „Walter Schmarje 1904”. Średnica medalu wynosi 60 mm.

Do 1920 roku politechnika w Gdańsku podlegała władzom pruskim. Od 1920 roku uczelnia należała do Wolnego Miasta Gdańska. Z tego okresu pochodzi medal jednostronny pokazany na rys. 3.

Rys. 3. Medal Technische Hochschule der Freien Stadt Danzing z 1921 roku („Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne”, nr 75/2008)

Na medalu znajduje się lew trzymający tarczę herbową Gdańska. U góry data 1921, w otoku napis pismem gotyckim: „Technische Hochschule der Freien Stadt Danzing”. Średnica wynosi 50,4 mm. Pokazany na zdjęciu medal kilka lat temu wystawiony był na aukcji w Poznańskim Domu Aukcyjnym.

W latach trzydziestych polscy studenci byli w gdańskiej uczelni prześladowani, a w końcu z niej wydalen. Zajęcia dydaktyczne prowadzone były do stycznia 1945 roku, kiedy to przeprowadzono ewakuację, a w budynkach zorganizowano szpital wojenny. Po wkroczeniu do Gdańska Armii Czerwonej Gmach Główny został zniszczony w wyniku pożaru spowodowanego przez żołnierzy radzieckich.

W wyniku dekretu Rady Ministrów z 24 maja 1945 roku, uczelnia została przekształcona w szkołę polską o nazwie Politechnika Gdańska. Zgodnie z tym dekretem zostały powołane cztery wydziały: Inżynierii Lądowej, Mechaniczno-

Elektryczny (w praktyce od początku działające jako dwa odrębne), Budowy Okrętów oraz Chemiczny. Wkrótce potem powołano dodatkowy Wydział Architektury. Nauka rozpoczęła się już 22 października 1945 roku.

Obecnie w ramach uczelni działa 9 wydziałów: Wydział Architektury, Wydział Chemiczny, Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki, Wydział Elektrotechniki i Automatyki, Wydział Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej, Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska, Wydział Mechaniczny, Wydział Oceanotechniki i Okrętownictwa, Wydział Zarządzania i Ekonomii. Łączna liczba studentów i słuchaczy przekracza 25 tys., w tym ok. 20 tys. na studiach stacjonarnych.

Z Politechniką Gdańską związanych jest szereg medali. Część z nich została wyemitowana przez władze uczelni, pozostałe przez wydziały i instytuty.

W 1965 roku został wyemitowany medal z okazji 20-lecia Politechniki Gdańskiej. Medal o wymiarach 55 x 55 mm został zaprojektowany i wykonany przez Wiktora Tołkina (rys. 4). Ten urodzony w 1922 roku rzeźbiarz i architekt jest twórcą monumentalnych pomników (np. Pomnik Walki i Męczeństwa w Państwowym Muzeum Sztutthof, Pomnik Ofiar Majdanka, Pomnik Zaślubin Polski z Morzem w Kołobrzegu), ale jest również autorem szeregu medali.

Rys. 4. Medal wybity z okazji 20-lecia Politechniki Gdańskiej (ze zbiorów autora)

Na awersie, na tle gdańskiego żurawia i stocznioowego dźwigu, znajduje się kadłub statku. Poniżej daty „1945 24 V 1965” (rocznica dekretu o utworzeniu Politechniki Gdańskiej), w dolnej części herb Gdańska z lwami. U góry napis „NAVIGARE NECESSE EST” (łac. żeglowanie jest rzeczą konieczną). Medal sygnowany „W.TOŁKIN”. Na rewersie znajduje się godło Polski, a w otoku napis: POLITECHNIKA GDAŃSKA.

W 1973 roku zostały wybite dwa medale w Mennicy Państwowej, autorstwa wspomnianego już Wiktora Tołkina. Na awersie pierwszego z nich,

na lekko wypukłym tle znajduje się zarys kontynentów i rysunki statków, a na tym herb Gdańska z umieszczonymi na nim literami PG (rys. 5). W otoku napis POLITECHNIKA GDAŃSKA.

Rys. 5. Medal Politechniki Gdańskiej z 1973 roku (ze zbiorów autora)

Politechnika Gdańska do końca lat osiemdziesiątych XX wieku nie miała oficjalnego herbu. Na drukach, publikacjach i innych materiałach uczelni stosowane były w różnych okresach różne znaki. Wśród nich, w latach siedemdziesiątych stosowany był umieszczony na medalu znak nawiązujący do herbu Gdańska, z krzyżami, na których znajdowały się litery PG, i z koroną. Symbol taki możemy też zobaczyć na sztandarze Politechniki Gdańskiej (rys. 6).

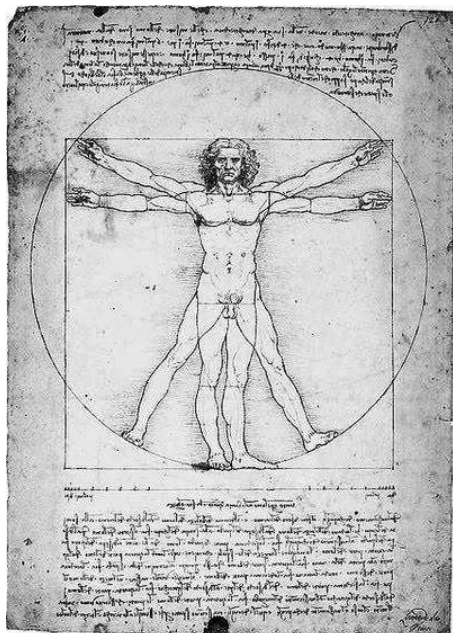

Rys. 6. Wzór sztandaru Politechniki Gdańskiej (z Załącznika nr 1 Statutu)

W środku rewersu medalu znajduje się krąg ze złotym podziałem anatomicznym według Leonarda da Vinci oraz rok powstania uczelni – 1945. Rysunek nagiego mężczyzny w dwóch nałożonych na siebie pozycjach, wpisanych w okrąg i kwadrat, jest ilustracją do traktatu Witruwiusza,

poświęconego proporcjom ludzkiego ciała (rys. 7). Niektórzy dopatrują się w tym rysunku symbolu równowagi między różnymi aspektami ludzkiej aktywności: cielesnym, duchowym, uczuciowym, społecznym i intelektualnym.

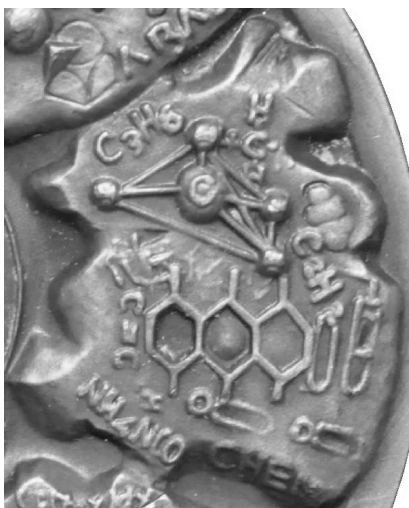
Dookoła człowieka witruwiańskiego, na rewersie medalu znajduje się pięć wypukłych, nieregularnych plam, zawierających napisy, symbole i rysunki związane z różnymi dyscyplinami naukowymi (rys. 8...12).

Rys. 7. Człowiek witruwiański – rysunek Leonarda da Vinci

Rys. 8. Napisy i rysunki związane z architekturą

Rys. 9. Symbole chemiczne

Rys. 10. Rysunki i wzory matematyczne

Na rewersie znajduje się sygnatura WT. Medal o średnicy 70 mm, został wybit w roku 1973 w tombaku patynowanym, w nakładzie 100 sztuk. W roku 1974 został wznowiony w nakładzie 700 sztuk i w roku 1975 w nakładzie 600 sztuk. W roku 1974 wybito również 27 sztuk w srebrze.

Rys. 11. Napisy i rysunki związane z inżynierią lądową i elektroenergetyką

Rys. 12. Napisy i rysunki związane z mechaniką i budową okrętów

W zbiorach Pracowni Historii Politechniki Gdańskiej znajduje się gliniany model awersu tego medalu (rys. 13). Średnica modelu wynosi 21 cm.

Rys. 13. Model awersu medalu (ze zbiorów Pracowni Historii PG)

Drugi medal z 1973 roku ma taki sam rewers, natomiast w centrum awersu znajduje się orzeł w koronie (rys. 14). Poniżej umieszczono herb Gdańska z dwoma lwami, w zewnętrznym otoku napis POLITECHNIKA GDAŃSKA, w wewnętrznym otoku – UNIVERSITAS TECHNOLOGICA GEDANENSIS.

Rys. 14. Medal za Zasługi dla Politechniki Gdańskiej (ze zbiorów autora)

W Statucie Politechniki Gdańskiej podano, że medalem tym honorowane są osoby, które w sposób szczególnie przyczyniły się do rozwoju Uczelni. Medal jest przyznawany przez Kapitułę powoływaną przez Senat PG. Wzór Medalu za Zasługi dla Politechniki Gdańskiej oraz Złotego Medalu za Zasługi dla Politechniki Gdańskiej podany jest w Załączniku nr 3 Statutu.

Medal o średnicy 70 mm, został wybity w roku 1973 w tombaku patynowanym, w nakładzie 100 sztuk. W roku 1974 został wznowiony w nakładzie 1350 sztuk i 25 sztuk w srebrze.

W latach 2004-2005 uczelnia hucznie obchodziła podwójny jubileusz: 100-lecia politechniki w Gdańsku i 60-lecia Politechniki Gdańskiej. Z tej okazji we wrześniu 2004 roku w Mennicy Państwowej został wybity medal jubileuszowy (rys. 15).

Rys. 15. Medal wybity z okazji jubileuszu w 2004 roku (ze zbiorów autora)

Na awersie medalu przedstawiona jest frontowa elewacja Gmachu Głównego, poniżej napis JUBILEUSZ POLITECHNIKI W GDAŃSKU 2004-2005. Budynek przedstawiony został według stanu po wybudowaniu (patrz rys. 1), widoczna na środku charakterystyczna wieżyczka nie została odbudowana po zniszczeniach z 1945 roku.

Na rewersie umieszczono historyczny wizerunek orła w koronie, trzymającego w szponach wstęgę z napisem: ELEMENTUM MEUM LIBERTAS (Głos wolny wolność ubezpieczający). W otoku napisy 100 LAT POLITECHNIKI W GDAŃSKU oraz 60-LECIE POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ.

Medal o średnicy 70 mm został wybity w tombaku patynowanym oraz tombaku srebrzonym i oksydowanym. Autorem projektu graficznego jest Andrzej Taranek. Artysta ten po ukończeniu w 1982 roku Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) zajmuje się grafiką, rysunkiem i malarstwem.

Ostatni z medali wyemitowanych z inicjatywy władz uczelni, jest Medalem Pamiątkowym Politechniki Gdańskiej, wybitym w 2007 roku w Mennicy Polskiej (rys. 16).

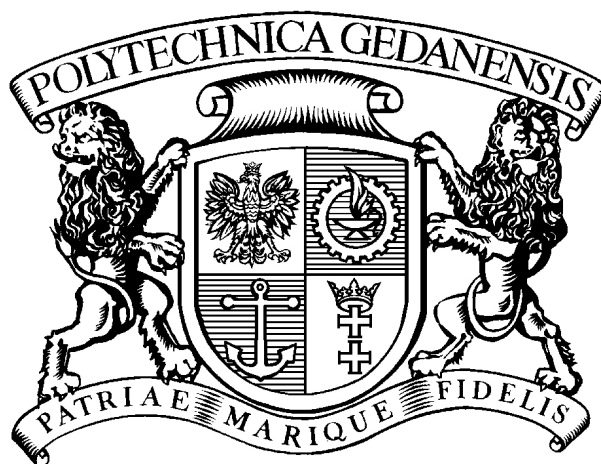

Rys. 16. Medal Pamiątkowy Politechniki Gdańskiej (ze zbiorów autora)

Na awersie przedstawiony jest herb Politechniki Gdańskiej, a w otoku napis: MEDAL PAMIĄTKOWY POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ.

Jak już wspomiano, przez wiele lat były stosowane różne symbole Politechniki Gdańskiej. W kwietniu 1988 roku został ogłoszony konkurs na herb, jednak żadna ze zgłoszonych propozycji nie uzyskała akceptacji jury.

Dopiero Zarządzeniem Rektora z 1989 roku został ustanowiony nowy, oficjalny znak Uczelni (rys. 17). Jego autorami są ówczesny rektor, prof. Bolesław Mazurkiewicz oraz dr inż. arch. Henryk Prac.

Rys. 17. Herb Politechniki Gdańskiej (z Załącznika nr 1 Statutu)

Herb zawiera czwórdzielną tarczę w kształcie kartusza, trzymaną przez gdańskie lwy. W polu pierwszym na czerwonym tle umieszczono godło państwowe, w polu drugim na niebieskim tle kaganek wiedzy w kole zębatym, w polu trzecim na niebieskim tle kotwicę, jako symbol związków z morzem, w polu czwartym na czerwonym tle herb Gdańska. W zawołaniu znajduje się napis: POLYTECHNICA GEDANENSIS, a w dewizie herbowej: PATRIAE MARIQUE FIDELIS (Wierni Ojczyźnie i Morzu).

Oryginał projektu jest przechowywany w Pracowni Historii Politechniki Gdańskiej (rys. 18).

Rys. 18. Projekt herbu Politechniki Gdańskiej (ze zbiorów Pracowni Historii PG)

Na rewersie medalu przedstawiono współczesny widok fragmentu elewacji frontowej Gmachu Głównego (rys. 19).

Medal o średnicy 70 mm został wybity w tombaku patynowanym oraz tombaku srebrzonym i oksydowanym. Autorem projektu graficznego, podobnie jak w przypadku poprzedniego medalu, jest Andrzej Taranek.

Rys. 19. Fragmentu elewacji frontowej Gmachu Głównego (fot. autora)

Kolejne trzy medale związane są z przygotowaniem wojskowym studentów Politechniki Gdańskiej: Gdańską Kompanią Akademicką i Studium Wojskowym.

W roku akademickim 1948/49 została utworzona Gdańska Kompania Akademicka, podlegająca dowódcy Marynarki Wojennej. Studenci – żołnierze kwaterowali w koszarach w Gdańsku-Wrzeszczu.

Rys. 20. Przemarsz Kompanii Akademickiej ulicami Gdańska w dniu 1 maja 1949 r. (Narcyz Klatka „Absolwenci Politechniki Gdańskiej oficerami Marynarki Wojennej”)

W roku 1949/50 Gdańska Kompania Akademicka została przekształcona w Gdański Fakultet Wojskowy, podlegający szefowi Sztabu Generalnego WP, a później dowódcy wojsk lądowych.

Ze względu na „zgubny” wpływ cywilnych środowisk akademickich na studentów wojskowych, w 1951 roku została utworzona Wojskowa Akademia Techniczna, a fakultety wojskowe przy uczelniach cywilnych (w tym Gdański Fakultet) zostały zlikwidowane.

Przedstawiony na rys. 21 medal został wybity w 1973 roku z okazji zjazdu absolwentów Fakultetu Wojskowego Politechniki Gdańskiej.

Rys. 21. Medal wybity z okazji zjazdu absolwentów Fakultetu Wojskowego Politechniki Gdańskiej (ze zbiorów Miłosza Frąckowiaka)

Na awersie umieszczone są napisy: ZJAZD ABSOLWENTÓW FAKULTETU WOJSKOWEGO POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ, XX, 1948-1952, GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE – VI – 1973.

Na rewersie są napisy: 1943 – 1973, XXX LAT LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO, a między nimi dwie skrzyżowane gałązki. Średnica 65 mm.

Rys. 22. Medal wybity z okazji II zjazdu absolwentów Gdańskiego Fakultetu Wojskowego (ze zbiorów Miłosza Frąckowiaka)

Z okazji II zjazdu absolwentów Fakultetu Wojskowego, w 1978 roku został wybity medal pokazany na rys. 22.

Z lewej strony awersu znajduje się herb Gdańska otoczony napisem: II ZJAZD ABSOLWENTÓW GDAŃSKIEGO FAKULTETU WOJSKOWEGO, wokoło herbu Gdańska wieniec z liści. Z prawej strony napis: XXX-LECIE KOMPANII AKADEMICKICH I WYŻSZEGO TECHNICZNEGO SZKOLNICTWA WOJSKOWEGO, powyżej napisu data 1948, poniżej 1978.

Na rewersie umieszczone są dwa orzełki: orzeł noszony przez żołnierzy 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki (wzorowany na orle z sarkofagu Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego w katedrze w Płocku) oraz orzełek wojskowy Ludowego Wojska Polskiego. Poniżej napis: 35 LAT LWP. W prawej, dolnej części fragment wieńca. Średnica medalu wynosi 70 mm.

Kolejny medal został wybity w 1989 roku w Gdańskiej Stoczni Remontowej z okazji 40-lecia Studium Wojskowego (rys. 23).

Rys. 23. Medal wybity z okazji 40-lecia Studium Wojskowego (ze zbiorów autora)

Obowiązek szkolenia wojskowego studentów i organizacja studium wojskowego zostały wprowadzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej Michała Żymierskiego z dnia 12 września 1949 roku w sprawie organizacji studium wojskowego oraz programu, porządku wykładów i zajęć praktycznych w czasie wojskowego szkolenia studentów szkół wyższych (Dz.U. 1949 nr 51 poz. 391).

W centrum awersu znajdują się splecione litery SW. W wewnętrznym otoku umieszczono wieniec, w zewnętrznym otoku napis: CZTERDZIESTOLECIE STUDIUM WOJSKOWEGO.

Rewers medalu przedstawia fragment frontowej elewacji Gmachu Głównego PG (w dolnej kondygnacji tego budynku mieściło się Studium Wojskowe), w otoku napis: POLITECHNIKA GDAŃSKA 1949 1989. Medal o średnicy 69 mm został wybity w mosiądzu.

Studium Wojskowe nie doczekało kolejnej okazji do wybicia medalu. Zostało zlikwidowane zarządzeniem Ministra Obrony Narodowej w 1991 roku.

Kolejna grupa medali została wyemitowana przez wydziały uczelni. Najstarszy medal Politechniki Gdańskiej został wyemitowany w 1963 roku przez Wydział Architektury PG i wybity w tombaku w Mennicy Państwowej. (rys. 24). Średnica medalu wynosi 60 mm. Medal zaprojektował i wykonał rzeźbiarz związany z gdańską PWSSP Leszek Weroscy.

Rys. 24. Medal wybity z okazji 80-lecia urodzin Mariana Osińskiego (ze zbiorów Miłosa Frąckowiaka)

Na awersie przedstawiona jest głowa (lewy profil), w otoku napis: MARIANOWI OSIŃSKIEMU. W 80 LECIE URODZIN. Na rewersie napis: ORGANIZATOROWI I WIELOLETNIEMU DZIEKANOWI WYDZIAŁU ARCHITEKTURY POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ RADA WYDZIAŁU 1963.

Rys. 25. Prof. Marian Osiński (ze zbiorów Pracowni Historii PG)

Marian Osiński (rys. 25) urodził się w 1883 roku w Krakowie. Studia z architektury ukończył we Lwowie, tam też mieszkał do 1944 roku. Pod koniec 1945 roku przybył do Gdańska, gdzie zorganizował Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej i do 1952 roku był jego dziekanem. M. in. dzięki jego pracy zostały zrekonstruowane fasady i portale zdobiące Stare Miasto w Gdańsku.

Prof. Osiński w 1970 roku został uhonorowany tytułem doktora honoris causa Politechniki Gdańskiej. Zmarł w 1974 roku.

Wśród medali wyemitowanych przez wydziały Politechniki Gdańskiej, najczęściej pochodzi z Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa (od 1945 roku jako Wydział Budowy Okrętów, od 1969 roku Instytut Okrętowy na prawach wydziału, pod obecną nazwą od 1990 roku).

Dyrekcja Instytutu Okrętowego Politechniki Gdańskiej wyemitowała jednostronną plaketkę, na której przedstawiono kogę według miejskiej pieczęci Gdańska z 1400 roku. Poniżej rysunku znajduje się napis: INSTYTUT OKRĘTOWY POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ, z lewej strony napisu kwiat (rys. 26).

Rys. 26. Plaketka wydana przez Instytut Okrętowy (ze zbiorów Pracowni Historii PG)

Plaketkę o wymiarach 81x58 mm zaprojektował Józef Fukś, artysta rzeźbiarz, a jednocześnie góralsko-cygański skrzypek. Lana plaketka została wykonana z brązu i brązu srebrzonego.

Na odwrotnej stronie plaketek Instytutu Okrętowego była grawerowana dedykacja dla nagradzanej osoby. Przykład takiej dedykacji dla prof. Hilarego Sipowicza pokazany jest na rys. 27

Prof. Sipowicz pracował na Politechnice Gdańskiej od grudnia 1945 roku. W 1949 roku został aresztowany za rzekome niedopatrzenia w nadzorze remontu okrętów, zwolniony z więzienia w 1956 roku. W 1957 roku, po

rehabilitacji, powrócił na Politechnikę Gdańską. Na emeryturę przeszedł w 1960, zmarł w 1969 roku.

Rys. 27. Dedykacja dla prof. Hilarego Sipowicza (ze zbiorów Pracowni Historii PG)

W 1974 roku wznowiono emisję plakietki, przy czym z okazji 10-lecia Instytutu na tle kwiatu umieszczono liczbę X (rys. 28).

Rys. 28. Plakietka wydana z okazji 10-lecia Instytutu Okrętowego (ze zbiorów Miłozza Frąckowiaka)

W 1977 roku został wyemitowany medal z okazji 25-lecia Katedry i Zakładu Technologii Okrętów (rys. 29). Na centrum awersu przedstawiony jest orzeł, po prawej stronie, częściowo zasłonięty przez orła herb Gdańska z ozdobnymi ornamentami. Z lewej strony napis: XXV LAT KATEDRY I ZAKŁADU TECHNOLOGII OKRĘTÓW POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ. Na rewersie umieszczono widok na część dziobową statku oraz daty 1952-1977.

Rys. 29. Medal z okazji 25-lecia Katedry i Zakładu Technologii Okrętów (ze zbiorów Miłosza Frąckowiaka)

Medal lany, o średnicy 75 mm, wykonany został w Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni.

Medal zaprojektowała Gertruda Kuziemska-Wilczopolska. Artystka ta ukończyła Wydział Malarstwa w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku w 1960 roku. W swojej twórczości zajmuje się malarstwem, rzeźbą, ceramiką, medalierstwem, biżuterią. Brała udział w wielu wystawach w Polsce i za granicą.

W 1995 roku został wydany medal z okazji 50-lecia Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej (rys. 30).

Rys. 30. Medal wybitny z okazji 50-lecia Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej (ze zbiorów autora)

Na awersie, na tle morza i lądu znajduje się herb Politechniki Gdańskiej. Powyżej rok 1945, poniżej 1995. Na rewersie, na tle wzburzonego morza,

napisy: WYDZIAŁ BUDOWY OKRĘTÓW, INSTYTUT OKRĘTOWY, WYDZIAŁ OCEANOTECHNIKI I OKRĘTOWNICTWA. Po prawej stronie pieczęć przedstawiająca kogę. Medal sygnowany G. WILCZOPOLSKA. Średnica medalu wynosi 70 mm, został on wybity w Mennicy Państwowej w tombaku patynowanym w nakładzie 120 sztuk.

Z 1998 roku pochodzi medal wybity z okazji 80-lecia urodzin prof. Jerzego Doerffera (rys. 31). Na awersie znajduje się popiersie profesora, u dołu napis GDAŃSK 1998 i statuetka „Srebrnego Delfina”. W otoku napis: Prof. dr inż. Jerzy Wojciech DOERFFER – PRO PATRIA MARIQUE BENE MERENTI.

Rys. 31. Medal z okazji 80-lecia urodzin prof. Jerzego Doerffera („Medale Mennicy Państwowej 1998”, Warszawa 2002)

Na rewersie przedstawiony jest fragment elewacji frontowej Gmachu Głównego, poniżej napis: POLITECHNIKA GDAŃSKA, u góry, w otoku: WYDZIAŁ OCEANOTECHNIKI I OKRĘTOWNICTWA.

Medal sygnowany na awersie GKW i na rewersie G.WILCZOPOLSKA. Zaprojektowany i wykonany przez Gertrudę Kuziemińską-Wilczopolską. Wybity w Mennicy Państwowej w tombaku patynowanym 70 sztuk oraz srebrzony i oksydowany 30 sztuk.

Jerzy Doerffer (rys. 32) urodził się w 1918 roku w Wielkiej Łęce w województwie poznańskim. Od 1936 roku studiował na Wydziale Okrętowo-Lotniczym politechniki w Wolnym Mieście Gdańsku. Wojna zastała go na praktyce w Anglii. Od stycznia do kwietnia 1940 roku służył na ORP „Błyskawica”, następnie kontynuował studia na Uniwersytecie w Glasgow w Szkocji. Po ukończeniu studiów w 1942 roku podjął pracę w Stoczni Vickers-Amstrongs Ltd w Barrow in Furness w Anglii.

Po powrocie do Polski w grudniu 1945 roku rozpoczął pracę w gdańskiej stoczni. W 1950 roku uzyskał dyplom Wydziału Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej.

Rys. 32. Prof. Jerzy Doerffer (fot. T. Chmielowiec, ze zbiorów Pracowni Historii PG)

W kwietniu 1951 roku Jerzy Doerffer został głównym inżynierem Stoczni Gdańskiej. W październiku tego roku przeszedł do Centralnego Zarządu Przemysłu Okrętowego, a następnie do Stoczni Szczecińskiej. Od 1952 przeniósł się na Politechnikę Gdańską, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej, od asystenta do profesora.

Pełnił funkcję dziekana Wydziału Budowy Okrętów, a latach 1981- 1984 rektora Politechniki Gdańskiej.

Prof. Jerzy Doerffer uzyskał tytuł doktora honoris causa kilku uczelni, w tym w 1988 roku Politechniki Gdańskiej. W 1989 roku za prace nad podniesieniem bezpieczeństwa na morzu otrzymał International Maritime Prize (Srebrny Delfin) przyznaną przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO) w Londynie (patrz awers medalu). Prof. Jerzy Wojciech Doerffer zmarł w 2006 roku.

Współpracownikiem prof. Doerffera w Pracowni Zastosowania Tworzyw Sztucznych był dr inż. Michał Wilczopolski, któremu poświęcono kolejny, wyemitowany w 2002 roku medal (rys. 33).

Na awersie przedstawiony jest lewy profil dr Wilczopolskiego oraz lata jego życia 1936 – 1998. W otoku wewnętrznym „dr inż. MICHAŁ WILCZOPOLSKI”. W otoku zewnętrznym: „MARZENIE OKREŚLA CEL, A PRACA POZWALA GO OSIĄGNĄĆ. MW”.

Na rewersie znajduje się fragment elewacji Gmachu Głównego, trałowiec, arkusz z wzorami chemicznymi, fale morskie. W otoku napis: WYDZIAŁ OCEANOTECHNIKI I OKRĘTOWNICTWA POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ.

Rys. 33. Medal z dr Michałem Wilczopolskim (ze zbiorów autora)

Medal sygnowany G.WILCZOPOLSKA zaprojektowała żona dra Wilczopolskiego, Gertruda Kuziemska-Wilczopolska. Wybitny w Mennicy Państwowej, tombak patynowany oraz tombak srebrzony i oksydowany, średnica 70 mm.

W 2008 roku został wyemitowany medal z okazji 85-lecia urodzin Lecha Kobylińskiego (rys. 34).

Rys. 34. Medal z okazji 85-lecia urodzin prof. Lecha Kobylińskiego (ze zbiorów Miłosza Frąckowiaka)

Na awersie przedstawiono lewy profil prof. Kobylińskiego. W otoku napis: PROF. LECHOWI KOBYLŃSKIEMU W 85-LECIE URODZIN. Na rewersie znajduje się napis: WYDZIAŁ OCEANOTECHNIKI I OKRĘTOWNICTWA POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ I FUNDACJA BEZPIECZEŃSTWA ŻEGLUGI I OCHRONY ŚRODOWISKA, 1 MAJA 2008. Powyżej napisu kotwica.

Medal został wybity w Zakładzie Celstan w Kosakowie, średnica 58 mm, nakład 60 sztuk.

Lech Kobyliński (rys. 35) urodził się w 1923 roku w Wilnie. W czasie II wojny światowej aktywnie działał w konspiracji i walczył w powstaniu warszawskim.

Rys. 35. Prof. Lech Kobyliński (fot. T. Chmielowiec, ze zbiorów Pracowni Historii PG)

Studia na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej ukończył w 1950 roku, w 1960 roku uzyskał tytuł doktora, w 1962 doktora habilitowanego, a w 1969 roku profesora zwyczajnego.

Prof. Lech Kobyliński uzyskał tytuł doktora honoris causa kilku uczelni, w tym w 2004 roku Politechniki Gdańskiej.

Prof. Kobyliński przez wiele lat był dyrektorem Instytutu Okrętowego. Przyczynił się do utworzenia Ośrodka Doświadczalnego Badań Modelowych Politechniki Gdańskiej w Iławie, zarządzanego przez Fundację Bezpieczeństwa Żeglugi i Ochrony Środowiska, służącego do badań modelowych statków w warunkach wody spokojnej i falowania.

Z okazji jubileuszu 25-lecia tego ośrodka został wybity medal w 1986 roku (rys. 36).

Na awersie medalu na tle zarośniętego brzegu umieszczony jest model statku na wodzie. Stojąca na modelu postać daje wyobrażenie o wielkości modelu. W otoku napis: 25 YEARS OF TRAINING ON MANNED SHIP MODELS (25 lat szkolenia na modelach załogowych) 1981 – 2006.

Rys. 36. Medal z okazji 25-lecia Ośrodka Doświadczalnego Badań Modelowych Politechniki Gdańskiej w Iławie (ze zbiorów Miłosza Frąckowiaka)

Na rewersie znajduje się znak firmowy Fundacji i Ośrodka (zawijas ze strzałką symbolizuje cyrkulację statku) oraz napis: SHIP HANDLING RESEARCH AND TRAINING CENTRE (Ośrodek Badawczo-Szkoleniowy Manewrowania Statkiem) IŁAWA – POLAND. W otoku napisy: GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY – TOWN IŁAWA – GDYNIA MARITIME UNIVERSITY (Politechnika Gdańska, Miasto Iława, Akademia Morska w Gdyni). Angielskie napisy na medalu wynikają z kontaktów Ośrodka ze środowiskami żegludowymi na całym świecie. Istnieją też 2-3 medale próbne, na rewersie których w otoku umieszczony jest napis: IŁAWA TOWN COUNCIL. Napis ten został zmieniony na TOWN IŁAWA na wniosek władz Iławy.

Medal został wyemitowany przez Fundację Bezpieczeństwa Żeglugi i Ochrony Środowiska, która zarządza ośrodkiem. Medal został wybity w mosiądzu w Zakładzie Celstan w Kosakowie, w nakładzie 120 sztuk. Średnica wynosi 70 mm. Medal ten został szczegółowo opisany w numerze 69/2007 Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych.

Kolejne medale związane są z Wydziałem Elektrycznym Politechniki Gdańskiej (od 1994 roku pod nazwą Wydział Elektrotechniki i Automatyki).

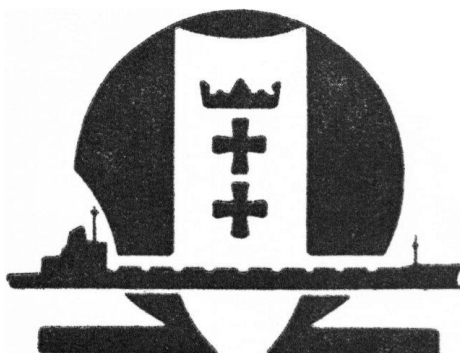
W 1977 roku został wyemitowany medal Instytutu Elektrotechniki Morskiej i Przemysłowej (rys. 37).

Instytut Elektrotechniki Morskiej i Przemysłowej był jednym z trzech instytutów Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej od roku 1969 do 1991, kiedy to ze struktury instytutowej powrócono do struktury opartej na katedrach. W skład IEMiP wchodził Zakład Elektrotechniki Okrętowej, Zakład Elektrotechniki Przemysłowej i Zakład Maszyn i Napędów Elektrycznych (w 1974 roku podzielony na Zakład Maszyn Elektrycznych oraz Zakład Napędu Elektrycznego).

Rys. 37. Medal Instytutu Elektrotechniki Morskiej i Przemysłowej (ze zbiorów autora)

Na awersie medalu przedstawione jest logo instytutu, a w otoku napis: „INSTYTUT ELEKTROTECHNIKI MORSKIEJ I PRZEMYSŁOWEJ. POLITECHNIKA GDAŃSKA”. W logo Instytutu Elektrotechniki Morskiej i Przemysłowej (rys. 38) znajduje się statek na tle litery Ω (om – jednostka rezystancji) i herb Gdańska.

Rys. 38. Logo Instytutu Elektrotechniki Morskiej i Przemysłowej

Na rewersie medalu umieszczony jest żagiel płynącego po Motławie jachtu, w tle gdański żuraw i fragment kościoła Mariackiego.

Medal lany, o średnicy 77 mm, został wykonany w Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni, według projektu Gertrudy Kuzińskiej-Wilczopolskiej.

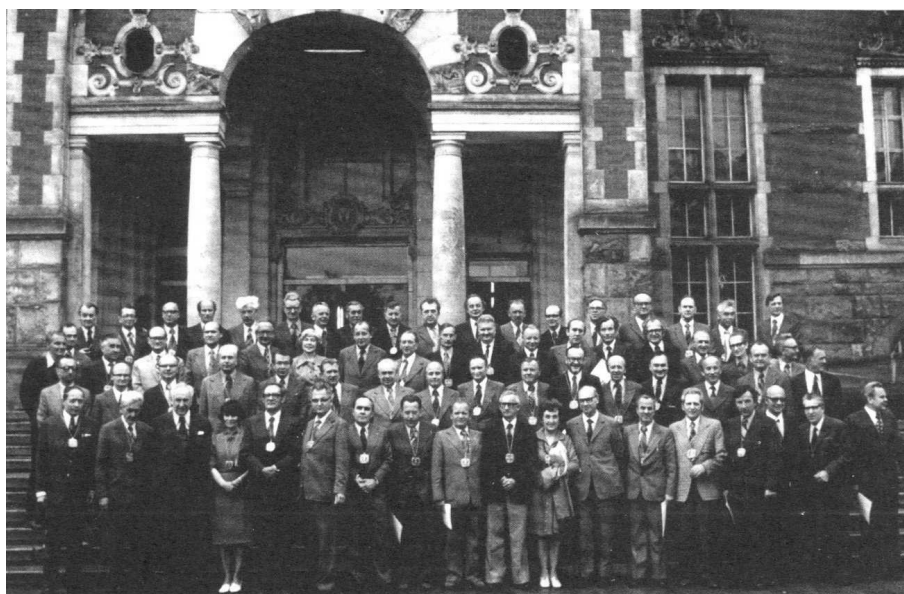
Również w 1977 roku został wydany medal z okazji zjazdu absolwentów Wydziału Elektrycznego po 25 latach od ukończenia studiów (rys. 39).

Na awersie znajduje się herb Gdańska z umieszczonymi na nim literami PG. W otoku napis: JUBILEUSZ 25 LAT DYPLOMÓW. Na rewersie jest herb Gdańska z błyskawicą, na tle liter KE. Powyżej napis WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY, poniżej daty 1952-1977. Medal lany z uszkiem, o wymiarach 82 x 81 mm.

**Rys. 39. Medal z okazji 25-lecia dyplomów Wydziału Elektrycznego
(ze zbiorów Miłosza Frąckowiaka)**

Na rysunku 40 przedstawione jest zdjęcie absolwentów Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej, którzy ukończyli studia w 1952 roku, na jubileuszowym zjeździe w 1977 roku. Na wielu piersiach można zobaczyć opisany medal.

**Rys. 40. Absolwenci z 1952 roku na jubileuszowym zjeździe
(„Politechnika Gdańska. Wydział Elektrotechniki i Automatyki.
Jubileuszowa księga absolwentów 1945-2005”, Gdańsk 2005)**

Kolejne dwa medale nie są wprawdzie wyemitowane przez Politechnikę Gdańską, a przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich, ale są na nich przedstawieni profesorowie PG.

W 2007 roku Zarząd Oddziału Gdańskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich, w porozumieniu z Wydziałem Elektrotechniki i Automatyki

Politechniki Gdańskiej, wydał medal pamiątkowy profesora Stanisława Szpora (rys. 41).

Rys. 41. Medal z prof. Stanisławem Szporem („Wielkość i skromność, Pamięci profesora Stanisława Szpora”, Gdańsk 2007)

Na awersie medalu znajduje się podobizna profesora, poniżej jego podpis. W otoku napis: „PROF. STANISŁAW SZPOR. 1908 – 1981”. Na rewersie umieszczono napis: „UCZONY ŚWIATOWEJ SŁAWY, TWÓRCA GDAŃSKIEJ SZKOŁY OCHRONY ODGROMOWEJ, WYCHOWAWCA WIELU POKOLEŃ ELEKTRYKÓW, GDAŃSK 2007”. W tle słup energetyczny i piorun.

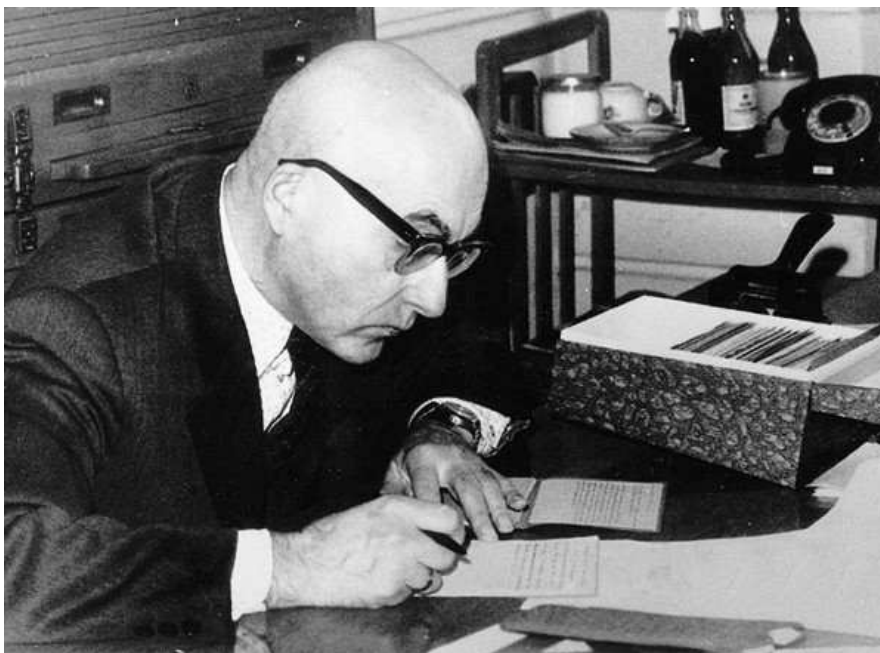
Medal został wybity w Mennicy Polskiej z tombaku patynowanego, według projektu rzeźbiarki Dąbrówki Tyślewicz, średnica 70 mm.

Dąbrówka Tyślewicz w 1994 roku ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku. Obecnie jest adiunktem w Katedrze Sztuk Wizualnych na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej.

Zgodnie z regulaminem, medal jest przyznawany za wyróżniającą się twórczą działalność naukową, konstrukcyjną, technologiczną oraz dydaktyczną w dziedzinie elektryki.

Stanisław Szpor (rys. 42) urodził się w 1908 roku we Lwowie. Studia na Politechnice Warszawskiej ukończył w 1931 roku. Tam też uzyskał doktorat (1933 rok) i habilitację (1939 rok). W latach 1933-1939 pracował w Fabryce Aparatów Elektrycznych K. Szpotańskiego w Warszawie. Po wybuchu wojny brał udział w obronie Warszawy, później przedostał się do Francji i walczył w armii polskiej, został internowany w Szwajcarii.

Po zakończeniu wojny pracował w laboratorium firmy Delle we Francji, a po powrocie do Polski, po krótkim pobycie w Warszawie przeniósł się do Gdańska. Od 1947 roku organizował Katedrę Wysokich Napięć na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, której następnie był wieloletnim kierownikiem..

Rys. 42. Prof. Stanisław Szpor (ze zbiorów Pracowni Historii PG)

Stanisław Szpor był wybitnym specjalistą w dziedzinie aparatów i urządzeń elektrycznych wysokiego napięcia oraz elektryczności atmosferycznej i ochrony odgromowej. Był twórcą gdańskiej szkoły ochrony odgromowej. Zasłużył się również w pracach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, Polskiego Komitetu Ochrony Odgromowej, Gdańskiego Towarzystwa Naukowego i Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zmarł w 1981 roku.

Uchwałą Zarządu Głównego Stowarzyszenia Elektryków Polskich z 2004 roku został ustanowiony medal im. Prof. Alfonsa Hoffmanna (w latach 2001–2004 medal nadawany był przez Kapitułę przy Oddziale Bydgoskim SEP).

Rys. 43. Medal z prof. Alfonsem Hoffmannem („Regulaminy Centralnej Komisji Odznaczeń i Wyróżnień SEP”)

Na awersie medalu (rys. 43) umieszczona jest podobizna profesora, a w otoku napis: „PROFESOR ALFONS HOFFMANN 1885-1963”. Na rewersie znajduje się napis: „PREZES I CZŁONEK HONOROWY STOWARZYSENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH”, w dolnej części logo SEP, w otoku napis: „TWÓRCA POMORSKIEGO SYSTEMU ELEKTROENERGETYCZNEGO”.

Medal wybity z tombaku patynowanego w nakładzie 200 sztuk zaprojektował bydgoski artysta rzeźbiarz Marek Guczalski. Średnica wynosi 70 mm.

Medal imienia prof. Alfonsa Hoffmanna nadawany jest osobom, które przyczyniły się do rozwoju krajowej energetyki w różnych formach działania (projektowanie, badania naukowe, eksploatacja i remonty w energetyce, budowa obiektów energetycznych itp.).

Alfons Hoffmann urodził się w 1885 roku w Grudziądzu. W latach 1906-1911 studiował na politechnice w Gdańsku. W tym czasie mogli studiować tu tylko Polacy z zaboru pruskiego, dlatego było ich na uczelni tylko kilkunastu. W czasie studiów Hoffmann aktywnie działał w polskich organizacjach kulturalno-oświatowych, głównie w towarzystwie śpiewaczym.

Po studiach pracował jako inżynier w firmie Garbe-Lahmeyer w Akwizgranie. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości powrócił na Pomorze. W latach 1924-1938 jako dyrektor Spółki Gródek S.A. tworzył Pomorski System Elektroenergetyczny.

W latach 1950-1955 pracował na Politechnice Gdańskiej, prowadząc zajęcia z sieci elektrycznych, grzejnictwa i z elektrowni wodnych. Zmarł w 1963 roku.

Kolejny wydział Politechniki Gdańskiej, który emitował medale, to Wydział Mechaniczny. Jest to również jeden z pierwszych wydziałów uczelni, utworzony w 1945 roku. W roku 1956 Wydział Mechaniczny został podzielony na dwa wydziały: Wydział Maszynowy (od 1965 roku Wydział Budowy Maszyn) oraz Wydział Technologii Maszyn (od 1965 roku jako Wydział Mechaniczno-Technologiczny, a od 1990 roku Wydział Technologii Maszyn i Organizacji Produkcji). W 1992 roku połączono oba wydziały i powrócono do początkowej nazwy.

W roku 1980 został wyemitowany medal z okazji zjazdu absolwentów Wydziału Mechaniczno-Technologicznego (rys. 44).

W górnej części awersu medalu znajduje się herb Gdańska, w dolnej logo Wydziału. W otoku napis: „ZJAZD ABSOLWENTÓW 1945 1980”. Na rewersie, na tle fal, umieszczono napis „XXXV LAT”, a w otoku napis „POLITECHNIKA GDAŃSKA”. Medal o średnicy 45 mm.

Rys. 44. Medal z okazji zjazdu absolwentów Wydziału Mechaniczno-Technologicznego (ze zbiorów autora)

Drugi medal Wydziału Mechanicznego pochodzi z 2005 roku i został przygotowany z okazji jubileuszu Politechniki Gdańskiej (rys. 45).

Rys. 45. Medal Absolwenta Wydziału Mechanicznego (ze zbiorów autora)

Na awersie medalu umieszczony jest fragment frontowej elewacji Gmachu Głównego, poniżej fale, powyżej lecące mewy. Na górze napis w łuku: POLITECHNIKA, u dołu: GDAŃSKA.

Na rewersie przedstawiony jest zarys linii brzegowych Europy, powyżej grupa osób. Z lewej strony logo Wydziału Mechanicznego (rys. 46). W górnym otoku napis MEDAL ABSOLWENTA. Po prawej stronie daty 1945 2005 oraz wcześniejsze nazwy Wydziału: WYDZIAŁ MECHANICZNY, MASZYNOWY, TECHNOLOGII MASZYN, BUDOWY MASZYN, MECHANICZNY TECHNOLOGICZNY, TECHNOLOGII MASZYN I ORGANIZACJI PRODUKCJI. W dolnej części rewersu znajduje się

indywidualny numer dyplomu identyfikujący absolwenta, który otrzymał dany egzemplarz medalu.

Rys. 46. Logo Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej

Medal został zaprojektowany i wykonany przez Ewę i Andrzeja Reichel. Ewa Krawczyk-Reichel jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Andrzej Reichel absolwentem Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej.

Medal wykonany jest jako lany brązu, o średnicy 68 mm. Wykonanych zostało również kilka egzemplarzy ze srebra.

Kolejny medal Wydziału Mechanicznego został wyemitowany w 2010 roku, z okazji jubileuszu 65-lecia Politechniki Gdańskiej (rys. 47).

Rys. 47. Medal Wydziału Mechanicznego z 2010 roku (ze zbiorów autora)

Na awersie znajduje się logo Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej. W otoku zewnętrznym wieniec, w wewnętrznym napis: „WYDZIAŁ MECHANICZNY. 1945-2010”.

W centrum rewersu znajduje się fragment elewacji frontowej Gmachu Głównego, w otoku zewnętrznym wieniec, w górnym półotoku wewnętrznym napis: POLITECHNIKA GDAŃSKA. W dolnej części splecione liczby 106

i 65, zgodnie z logo obchodów rocznicy 106 lat politechniki w Gdańsku i 65-lecia Politechniki Gdańskiej (rys. 48).

Rys. 48. Logo obchodów rocznicy 106 lat politechniki w Gdańsku i 65-lecia Politechniki Gdańskiej

Autorem projektu i wykonawcą stempli jest Tomasz Olkowski, medal wykonany został w Katedrze Technologii Materiałów Maszynowych i Spawalnictwa. Medal o średnicy 47 mm wybity był w mosiądzu.

Ostatni wydział, który wyemitował medal, to Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki. Historia tego wydziału rozpoczyna się w 1952 roku, kiedy to z Wydziału Elektrycznego wydzielił się Wydział Łączności. W 1966 roku została zmieniona nazwa na Wydział Elektroniki, a pod obecną nazwą istnieje od 1996 roku.

W 2002 roku został wyemitowany medal z okazji 50-lecia WETiI PG (rys. 49).

Rys. 49. Medal 50-lecia Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki (fot. Marek Moszyński)

W centrum awersu znajduje się napis: „50 – LECIE WYDZIAŁU 1952-2002”, niżej: „POLITECHNIKA GDAŃSKA”. W otoku napisy nawiązujące do nazw Wydziału: „ELEKTRONIKA, TELEKOMUNIKACJA I INFORMATYKA” oraz „ŁĄCZNOŚĆ – ELEKTRONIKA”.

Na rewersie, na tle ornamentów, umieszczone jest logo Wydziału Elektroniki ze stylizowaną literą E, pochodzące z końca lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia, a także logo Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki z literami ETI używane do 2008 roku (rys. 50).

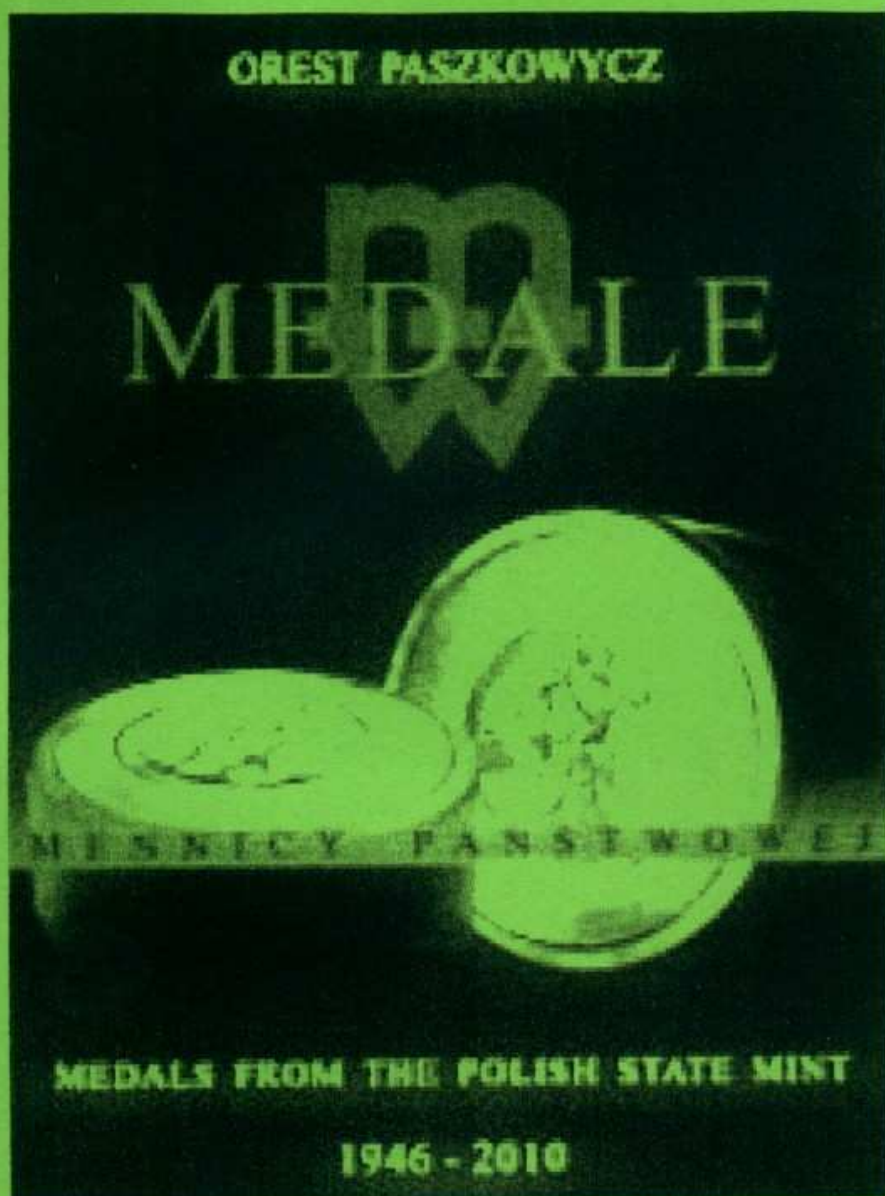
Rys. 50. Logo Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej używane do 2008 roku

Medal sygnowany DT, projektowała wspomniana już Dąbrówka Tyślewicz, wybiła Mennica Państwowa, tombak patynowany, średnica 70 mm, nakład 330 egzemplarzy.

Przedstawiono 29 medali związanych z Politechniką Gdańską, znajdujących się w zbiorach autora oraz takich, do których autorowi udało dotrzeć, w tym ze znaczną pomocą pana Miłosza Frąckowiaka. Dwa z nich wybite przed 1939 rokiem, pięć zostało wybitych przez władze uczelni, trzy związane są z Fakultetem Wojskowym oraz Studium Wojskowym PG. Pozostałe medale zostały przygotowane na zamówienie wydziałów lub z poszczególnymi wydziałami są związane: Wydziałem Architektury (1), Wydziałem Oceanotechniki i Okrętownictwa (8), Wydziałem Elektrotechniki i Automatyki (4), Wydziałem Mechanicznym (3), Wydziałem Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki (1).

Prawdopodobnie takich medali jest więcej. Mogły być one wydane przez kluby, stowarzyszenia, związki zawodowe, emitowane z okazji zjazdów absolwentów, czy przedstawiające osoby związane z PG. Jeżeli znane są czytelnikom takie medale, bardzo prosimy o informację.

Dariusz Świsulski

Z przyjemnością informujemy, że ukazał się katalog **MEDALE MENNICY PAŃSTWOWEJ 1946-2010**, opracowany przez członka WTN, Kol. **Oresta Paszkowycza** z Łodzi.

W jednym dziele opracowana została cała produkcja medalierska Mennicy warszawskiej za lata 1946-2010. Autor skatalogował wszystkie dostępne mu medale, również te, które nie weszły do katalogów mennicznych, razem ponad 5500 pozycji.

(informację podajemy za stroną internetową Watszawakiego Towarzystwa Numizmatycznego)

